

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 23159
Tarih: 22.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sınır ticareti yaparak geçimini sağlayan Şırnak'ın Uludere (Qileban) ilçesine bağlı Gülyazı (Buje) ve Ortasu'da (Roboski), 28 Aralık 2011 gecesi, Türkiye – Irak sınırının sıfır noktasında Türk Silahlı Kuvvetlerine ait F-16 savaş uçaklarının yaptığı bombardıman sonucunda 19'u çocuk yaşta olmak üzere 34 yurttaş yaşamını yitirmiştir. Roboski Katliamı olarak anılan bu hava harekâtından sonra dönemin iktidar temsilcileri olayın üstünün örtülmeyeceği ve sorumluların yargılanacağı sözünü vermişlerdir. Fakat katliamın üstünden 11 yıl geçmesine rağmen hiç kimse yargılanmamış ve adeta saldırının üstü örtülmüştür. Roboski Katliamı'nın tüm boyutları ile bugüne kadar açığa çıkarılmamasının nedenlerinin araştırılması, katliamda sorumluluğu bulunan sivil asker, yetkililerin ortaya çıkarılması, toplumsal barışın tesis edilmesi ve onurlu bir yüzleşme ile yaşanan mağduriyetin giderilmesi adına Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Hüseyin KAÇMAZ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Şırnak'ın Uludere (Qileban) ilçesine bağlı Gülyazı (Bujeh) ve Ortasu (Roboski) Köylerinde yaşayan yurttaşlar, yıllardır güvenlik güçlerinin bilgisi dahilinde, Irak – Türkiye arasında sınır ticareti yaparak geçimini sağlamaktadır. 28 Aralık 2011'i 29 Aralık'a bağlayan gecede, köylüler ticaret için sınırın öte tarafına geçmiş, sınırın sıfır noktasına yaklaştıklarında ise TSK'ya ait savaş uçaklarınca bombardımana tutulmuştur. Hava saldırısında, 19'u çocuk 34 yurttaş katledilmiştir.

Olaydan sonra soruşturmalar açılrsa da hiçbir sonuç alınamamış dosya sümen, altı edilmiştir. TBMM bünyesinde kurulan ve yaşananları araştıran Uludere Alt Komisyonu'da gerçekleşen katliamı anlamak, açıklamak ve sorumluları ortaya çıkarmak yerine adeta Roboski halkını suçlar bir rapor ortaya koymuştur.

Kurulacak yeni bir Araştırma Komisyon, “ Roboski’li ailelerin acısını unutturmayacak olsa da hafifletecektir. Hakikatlerin ortaya çıkarılması, katliam emrini veren ve uygulayan askeri-sivil tüm sorumlularının bulunması ve yargı önüne çıkarılarak cezalandırılması kalıcı, adil ve onarıcı bir adalet anlayışının yerleşmesine hizmet edecektir

GEREKÇE

Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze, Türkiye'nin diğer toplumsal kesimleri gibi Kürtlere yönelik de sayısız hak ihlali, katliam girişimi, baskı ve zor uygulamaları yaşama geçirilmiş, bu durum Kürlerin belleğinde unutulmaz bir şekilde yer etmiştir.

Şırnak da bu bellekte yer edinen ve belirli periyotlar içinde iktidarların hukuksuz politikalarına sahne olan kentlerden biridir. Tarih, 28-29 Aralık 2011 gece yarısını gösterdiğinde Şırnak'ın Uludere (Qileban) ilçesine bağlı Gülyazı (Bujeh) ve Ortasu (Roboski) Köylerinde yaşayan ve yıllardır sınır ticaretiyle uğraşan yurttaşlara yönelik TSK tarafından hava harekatı düzenlenmiştir. Yapılan bombardıman sonucu 19'u çocuk olan 34 Roboskili, yurttaşı oldukları devlet tarafından yaşam hakkı ihlaline uğramış ve katledilmiştir. Toplumsal belleğe "Roboski Katliamı" olarak yerleşen bu olayın aydınlatılamaması ve cezasız bırakılması yeni katliamların davetçisi olmuştur. Roboski'nin acısı hala taze iken, 29 Mayıs 2016 tarihinde de yine aynı bölgede sınır ticareti yapan Roboskililere yönelik Gülyazı karakolundan obüs atışları yapılmış ve aynı yerde 2 sivil daha öldürülmüştür.

Roboski Katliamının akabinde, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, savaş uçaklarınca meydana gelmiş olan bu katliamın *"Ankara'nın dehlizlerinde kaybolmayacağını"* ve bunun ne pahasına olursa olsun aydınlatılacağını ifade etmiştir. Saldırıdan beş ay sonra ise *"... Bizim Silahlı Kuvvetlerimiz bu görevi samimi bir şekilde yapmıştır. Hata da olabilir."* diyerek sorumluları aklamaya girişmiştir. Dönemin İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin: *"Sağ yakalansalar, kaçakçılıktan yargılanacaklardı. Daha ağır bir sonuç olunca yargılanamaz duruma gelip hayatlarını kaybedince kaçakçılık olayı gölgede kaldı"* ifadeleriyle yaşamını yitirenleri suçlamıştır.

Roboski ile ilgili soruşturma sürecinde, Şırnak Başsavcılığınca başlatılan soruşturma dosyası yetkisizlik gerekçesi ile Diyarbakır Özel Yetkili Savcılığına gönderilmiş; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na önce kısıtlama (gizlilik) kararı konulmuş ardından görevsizlik kararı verilerek soruşturma dosyası Genelkurmay Askeri Savcılığı'na gönderilmiştir. Davaya ışık tutabilecek önemli belgeler devlet sırrı kapsamına alınmış, bu sebeple bu belgelere erişilmesi imkânsız kılınmıştır. Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı 8 aylık soruşturma sonrasında *'Gerek şüphelilerin gerekse olayda görev yapan diğer TSK personelinin eylemleri hakkında kamu davası açılmasını gerektiren sebepler bulunmadığı'* gerekçesi ile takipsizlik kararı vermiş, takipsizlik kararına karşı yapılan itirazlar ise reddedilmiştir.

Katliama ilişkin süreçte TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna bağlı Uludere Alt Komisyonu kurulmuştur. Komisyon, gerçekleşen katliamı anlamak, açıklamak ve sorumluları ortaya çıkarmak yerine adeta Roboski halkını suçlar bir rapor ortaya koymuştur.

O dönem Milli İstihbarat Teşkilatı'nın Uludere Alt Komisyonuna: MİT'in hava bombardımanından 12 saat sonra haberdar olduğunu bildirdiği basına yansımıştır. Fakat MİT'in saldırıdan bir gün önce MGK'ya gönderdiği yazıda ise sınırlarımızda hareketliliğin olduğu ifade edilmiştir. 2014 yılında dönemin İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin Meclis'te basın toplantısı düzenleyerek *"MİT tarafından gönderilen yazılar ve üst düzey bir MİT görevlisi TSK'yı bizzat arayarak, Bahoz Erdal'ın hudut hattını geçmekte olduğunu"*

bildirmiştir. TSK yetkilileri bilginin doğru olup olmadığını defalarca sormuş, MİT yetkilisi de ısrarla bilginin doğruluğunu teyit etmiştir” ifadelerini kullanmıştır.

Ancak Roboski’de yaşamını yitirenlerin sivil köylüler olduğu ve karakolun kontrolünde sınırı geçip geldikleri apaçık ortadadır. Karakoldan izinsiz sınırı geçmeleri mümkün değildir. Ölenlerin hepsinin kimlik tespiti yapılmış ve aralarında, herhangi bir örgüt mensubuna rastlanmamıştır.

Bombardımandan sağ kurutulan Servet Encü, İHD’nin hazırladığı raporda yer alan ifadesinde: 1 buçuk saat süren hava harekâtından sonra karakolu aradıklarını, durumu bildirdiklerini, herhangi bir yetkilinin yardıma gelmediğini, köylülerin yardımıyla yaralı ve ölüleri taşıyabildiklerini belirtmiştir. Servet Encü, güvenlik birimlerinin ve sağlık görevlerinin olay yerine gelmeleri halinde yaşamını yitiren yurttaş sayısının azalacağını, yaralılarından bazılarının kan kaybından ve donarak yaşamını yitirdiğini de ifadelerine eklemiştir.

Araçtan geçen on bir yılda sorumluluğu olan asker, sivil, bürokrat ve siyasetçiler hakkında herhangi bir soruşturma açılmamış aksine failer korunarak yaşamını yitirenlerin yakınlarına adalet arayışlarından dolayı soruşturmalar açılmıştır. Roboskili ailelerin acıları 11 yıldır dinmemiş ve tazeliğini ilk günkü gibi korumaktadır. Ve acılarının bir nebze olsun sönümlenmesi için yapılması gereken adaletin tecelli etmesi sorumluların yargılanmasıdır.

Roboski Katliamı’nın tüm boyutları ile araştırılması, katliamda sorumluluğu bulunan yetkililerin açığa çıkarılması, failerin tespit edilmesi, ailelerin yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi gerekmektedir. Kapsamlı ve hakikatleri açığa çıkarmaya niyetli bir Meclis Araştırma Komisyonu, toplumsal barışın tesis edilmesi, anlamlı bir yüzleşmenin yapılabilmesi ve benzeri nitelikteki uygulamaların önüne geçilmesi adına büyük bir adım olacaktır.

Yukarıda sayılan bu gerekçelerle Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ediyoruz.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	